

Framhald av síðu 5

falsliga, men hann minkar ikki í krónum og oyrum. Tvørturímóti veksur hann.

Sambandsmisskiljing

— Men kann tað ikki hugsast, at vit føroyingar fara at stríðast meira innanhýsis um, hvør og hvat blokkpengarnir skulu fara?

— Har er ein misskiljing, sum serliga sambandsflokkurin hevur gjørt seg sekan í. Har verður sagt, at flokkurin fer at merkja, at eitt nú útjæðaraøkini fara at missa og Havnin og størri plássini fara at fáa meira burtur úr statsstuðlinum. Men hetta er ikki beint, tí avtalan við danir er gjord út frá teirri fortreyt, at út frá galdandi avtalanum, har danskir ráðharrar hvør í sær hava ábyrgdina, tí tað er eitt felagsmál, so tað er ein undirliggjandi fortreyt til leguna av tí service, ið skal latast. Tað ber sjálvandi ikki til við galdandi lóg at siga, at nú skulu vit onga sosiallógávu hava, tí vit t.d. skulu byggja farmaskip og so taka pengar frá sosialforsorgini til farmaskipabygging innanyfir blokkin. Hetta ber ikki til.

Skipanin kemur í praksis at virka soleiðis, at hesin peningur, sum ikki er refusionspeningur, men blokkur, kemur sum eitt samlað tal inn á fjggjarlógina, meðan nýtslan av teimum er útgreinað á fjggjarlógini.

Men í teirri donsku fjggjarlógini vil hvør ráðharrar sær fáa eitt tal, sum er roknað út fyri hvørt ministerie, so útgjaldingina frá danskari síðu virkar ikki sum ein blokkur. Tað er hvør ráðharrar sær sín rindar inn í blokkin, áðrenn hann verður fluttur til Føroyar. Tað er tí, at fortreytir er, at tað sum er avtalað ella lóggið um innanyfir tey einstøku ministeriini, ta service skulu vit hava. So tað ber sjálvandi ikki til at hagraiða peningin runt frá einum øki til annað. Peningurin kemur samlaður inn og fer inn í samlaðu budgjettingina í Føroyum.

— Kann tað hugsast, at tað to verður trupult hjá okkum at semjast um, í hvussu stóran mun vit t.d. skulu útbyggja sjúkrahúsin í Havn, á Tveroyri ella í Klaksvík?

— Tað verður ikki truplari, enn tað er í lotuni. Tað er í seinastu syftu landsstýrið, sum ger av, hvussu nógvir útbyggingar ein setir í gongd á teimum ymsu sjúkrahúsum, og síðani fer ein til Danmarkar at royna at

fáa sær undirtøku til at fremja hesa útbygging, men hesum seinasta sleppa vit nú undan.

Størri frælsi

— Hverjur eru so fyrimurnir og vansarnir við hesi nýggju skipanini?

— Eg meti, at fyrimurnin er størri frælsi til at fyriskipa gongdina, at vit fáa sett ein útvikling í gongd á økjum, sum hava verið afturhildin sum gissil hesi seinastu árin samráðst hevur verið um skipanina. Eg veit ikki, um tað eru so mong minus at draga fram. Onkur vil kanska meta tað sum eitt minus, at ein noyðist at seta størri krøv til føroyska umsiting. Men eg eri ikki millum teirra, sum meti tað sum eitt minus. Eg eri millum teirra, sum meti umsiting neyðuga. Umsiting er ikki til fyrst statsins ella fyrst landskassans skuld. Hon er til fyrst borgarans skuld, fyrst at borgarin skal hava tryggileika í samfelagnum og fyrst, at hann skal fáa ta service, sum hann hevur rætt til.

Atli Dam sigur víðari, at tað sjálvandi er ein endursamráðingarklausulu. í avtaluni, soleiðis, at á økjum, har ein útviklingur fer í gongd, sum vit ikki hugsa um í dag ella, sum hædd ikki er tikið fyrst í dag, har kunnu vit taka uppáttur samráðingar við stjórnina og møguliga fáa avtalað eitt øðrvísi byti. Har eru so sjúkrahúsokið

og andveikraverndin eitt tilkøtið øki, har ein kundi hugsað sær endursamráðingar, tí tað, sum liggur á bordinum í dag, er, at danir siga, at teir hava ikki hug til at luttaka í hási og hási útbyggingini, tí teir meta hana ikki neyðuga. Men tá ið hon er framd og avleiðandi hevur við sær øktar útreiðslur til eitt nú rakstur, tá fyriliggur ein onnur støða enn í dag, og so fer ein til samráðing av nýggjum.

Løgmaður virar á at danir hava eisini loyvi at biðja um endursamráðingar, um teir t.d. meta, at føroyingar eiga at bera størri part av útreiðslunum á onkrum ávisum øki ella í samband við eina ella aðra yvirtøku, sum ikki er grein 9 yvirtøka, men sum er yvirtøka heilt og fult til føroyskt sermál, at vit har minka um blokkin, tí í samband við slíka yvirtøku, har yvirtaka føroyingar eisini rakstur.

Yvirtøkur!

— Hverjur yvirtøkur liggja so næst fyrst?

— Eg dugi ikki at siggja, at nøkur yvirtøka av hesum slag liggur næst fyrst, men eg vil ikki avvísa at í einum komandi landsstýrisskeiði kundi kanska spurningurin um yvirtøka av fólkalíkjuni og politinum aftur komið uppá tal. So eru eisini onnur øki, sum avtalað er at hyggja nærri eftir til at yvirtaka eitt nú landslæknaem-

bætið, men hetta er eitt arbeiði, sum ikki enn er liðugt.

— Nú tit hava avgreitt hesar samráðingarnar við danir, uttan sambandið, og eru komnir á mál, merkir tað ikki, at gloppið millum teir upprunaligu heimastýrissflokkanar, sambandsflokkin og javnaðarflokkin er vorðið enn størri?

— Tað havi eg ikki gjørt mær tankar um. Javnaðarflokkurin hevur altíð gingið inn fyrst heimastýrisslógini og eisini at brúka hana eftir ætlan.

Í hvønn mun tað hevur eydnast at draga sambandsflokkin tann vegin leggi eg ikki í at meta um. Men sambandsflokkurin og javnaðarflokkurin vilja altíð vera tveir ógvuliga ymskir flokkar. Ikki so nógv av ynskinum um at samvinna við danir, men meira av økonomiskari filosofi. Sambandsflokkurin er ein sera konservativur flokkur. Javnaðarflokkurin skal gjarna vera ein progressivur framburðsinnður sosialistiskur flokkur. Tað at vit fáa hesa blokkstuðulsskipanina ger væl, at vit í størri mun kunnu reka stríðið á tí ideologiska okkum, heldur enn á at heingja henda blindtarmen, sum eitur meira ella minni samband ella færri ella fleiri krónur frá donum, uppi tjakið. Eg vil nógv fegnari fara eitt principielt politiskt tjak við sambandsflokkun. Eg haldi, at hesi bæði sein-

astu landsstýrisskeiðini hava sýnt, at tann liberali flokkurin, sambandsflokkurin, hevur tikið ábyrgdina burtur frá vinnulivinum, meðan javnaðarflokkurin hevur roynt at halda fast um principini. Annaðhvørt hevur landið ábyrgdina og ágoðan ella hava teir privatu ábyrgdina, ágoðan og risikoina fyrst hallinum og hallið, so i og fyrst seg eru vit komnir nærri einum principiellum tjaki hesi seinastu seks árin.

Javnaðarflokkurin setir treytirnar

— Hverur tað tá ikki eydnast tjóðveldisflokkinum at i samgongu at draga javnaðarflokkin meira á sjálvstýrissleið?

— Hesum vil eg fullkomiliga visa aftur. Øll, sum hava fylgt javnaðarflokkinum gjøgnum árin, vita, at tað er javnaðarflokkurin, sum hevur sett treytirnar fyrst, nær næsta stig verður tikið í heimastýrisútviklinginum. Einki annað landsstýri uttan landsstýrissløggtu við javnaðarflokkinum hevur framt ábøtur og broytingar í skipanini, sjálvt ikki tað sokallaða sjálvstýrisslandsstýrið, meðan øll landsstýri, javnaðarflokkurin hevur verið við í, hava framt ávis stig tann vegin, at vit í størri mun eru sjálvbjargnir. Og tað uttan mun tiul, um tað hevur verið fólkaflokkurin, sjálvstýrissflokkurin, tjóðveldisflokkurin ella

sambandsflokkurin vit hava samarbeitt við. Fyri okkum hevur tað altíð verið ætlanin at útfylla karmarnar í heimastýrisslógini, sigur Atli Dam at enda.

jan

Beckers

TYGARA
YNSKI —
OKKARA
UPPGÁVA

BECKERS MADING
Tel. 13657 Tórshavn